1945 оной мартын
27
ВТОРНИК
№ 59 (4695)
Сэн 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

Бүрят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал ТОЛБУХИНДА

Фронтын штабай начальник Генерал-лейтенант ИВАНОВТО

3-дахи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд БУДАПЕШТЬЭЭ баруун-урдуур немецүүдэй арбан нэгэн танкова дивизинүүдэй атакые сухарюулан сохи-, хамгаалан тулаха байлдаануудта дайсанай хүсыень балбан барагдуулаад, үлэзрнь добтолгодо орожо, немецүүдэй танкова бүлэгые бута нэрьен һалажа, фронт хударaa 100 гаран километр, үргэнөөрөө 70 километр урагшаа дабшаба.

Добтолгынгоо ябаса дундуур манай сэрэгүүд СЕКЕШФЕХЕРВАР, МОР, ИРЕЗ, ВЕСПРЕМ, ЭНЬИНГ гэдэг городуудые, мүн тэрэшэлэн 350 гаран ондоо һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

Тус фронтын сэрэгүүд эдэ байлдаануудта дайсанай ?.000 гаран солдат болон офицерые плендэ абажа, 45 танк ба самоходно ехэ буу, 800 гаран ехэ буу ба ондоо олон буу зэбсэг болон сэрэгэй зөөри үгы хэһэн ба ... абаһан байна.

Нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ГЛАГОЛЕВ, генерал-лейтенант ЗАХВАТАЕВ, генерал-полковник ТРОФИМЕНКО, генерал-лейтенант ГАГЕН, генерал-майор РОЖДЕСТВЕНСКИЙ, генерал-майор ДЕЕВЯНКО, генерал-лейтенант МИРОНОВ, генерал-майор БИРЮКОВ, генерал-майор КОЗАК, генерал-лейтенант ГОРЯЧЕВ, генерал-майор КОЛЧУК, генерал-майор ЛАЗЬКО, генерал-майор ФИЛИППОВСКИЙ, генерал-майор ГНЕДИН, генерал-майор АРТЮШЕНКО, полковник ЛАРИН, генерал-майор БЛАЖЕВИЧ, генерал-майор СЕРЕГИН, генерал-майор ДЕНИСЕНКО, полковник ВИНДУШЕВ, генерал-майор ИВАНОВ, генерал-майор АФОНИН, полковник КАМОШЛЯК, генерал-майор МИХАЙЛОВ, генерал-майор КАРЛОВ, генерал-майор КОНЕВ, полковник ПИСКУНОВ, полковник БАДЮК, генерал-майор НЕКРАСОВ, генерал-майор ЛИЛЕНКОВ, генерал-майор ФРОЛОВ, полковник СЕРГЕЕВ, полковник ХОХЛОВ, генерал-майор КУПИЖСКИЙ, генерал-майор БУНЯШИН, генерал-майор ВЕЛИЧКО, полковник ТЕРЕНТЬЕВ гэгшэдэй сэрэгүүд, артиллериин генерал-полковник НЕДЕЛИН, артиллериин генерал-лейтенант КОЗНЮК, артиллериин генерал-майор ...ИКАЛО, артиллериин генерал-майор БРЕЖНЕВ, артиллериин генерал-майор ЛЕБЕДЕВ, артиллериин генерал-майор ...ИВАНСКИЙ, артиллериин генерал-майор ГУСЕВ, артиллериин генерал-лейтенант НЕСТЕРУК, артиллериин генерал-майор РАТОВ, артиллериин генерал-майор ВЕЛИКОЛЕПОВ, артиллериин генерал-майор БОБРОВНИКОВ, полковник ЩЕЛКО, полковник ...ОЩИЦКИЙ, полковник МИЛЬКОВСКИЙ, полковник ГОЦАК, полковник ...ИЙ, полковник ШПЕК, полковник ЛУ...АНОВ, подполковник ЖИВУТЦКИЙ, подполковник НИЗКОВ, подполковник ...ЕОНОВ, майор МРУКАЛОВ, полковник ГУЩИН гэгшэдэй артиллеристнүүд, танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник КРАВЧЕНКО, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ШТРОМБЕРГ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор САВЕЛЬЕВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ВОЛКОВ, генерал-майор ГОВОРУНЕНКО, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант АХМАНОВ, генерал-лейтенант РУССИЯНОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ПАВЕЛКИН, полковник СТЫЗИК, полковник ОЧАРОВ, подполковник МИХНО, полковник ЖИЛИН, полковник ОСТАПЕНКО, полковник ГРИБОВ, полковник ОБДАЛЕНКОВ, полковник САХАРОВ, полковник ИВАНОВ, полковник ЛУКЬЯНОВ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник СУДЕЦ, авиациин генерал-майор КОРСАКОВ, генерал-лейтенант ЗЛАТОЦВЕТОВ, авиациин генерал-лейтенант СЧЕТЧИКОВ, авиациин генерал-майор ВИТРУК, авиациин генерал-лейтенант ТОЛСТИКОВ, авиациин генерал-майор ТИЩЕНКО, авиациин генерал-майор БЕЛИЦКИЙ, полковник СМИРНОВ, полковник ИВАНОВ, полковник ТЕРЕХОВ, полковник НЕДОСЕКИН, полковник ДЕМЕНТЬЕВ, полковник УЛЬЯНОВСКИЙ, подполковник ШАТИЛИН гэгшэдэй лётчигууд; инженерна сэрэгүүдэй генерал-полковник КОТЛЯР, инженерпэ сэрэгүүдэй генерал-майор КИЯШКОВ, полковник ВОДОВАТОВ, полковник МАЛОВ, полковник ПОНИМАШ, полковник ЗАГРЕБИН, полковник БАБУРИН гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-лейтенант КОРОЛЕВ, полковник ШЕРБУД, подполковник СУХИХ, полковник АГАФОНОВ, авиациин генерал-майор МОРОЗОВ, полковник КОТКОВ, гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Нигэжэ туйлаһан илалтануудые гэмдэглэхын тулада СЕКЕШФЕХЕРВАР, ВЕСПРЕМ городуудые ба бусад нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд ба частьнуудые ордендуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 24-дэ, 21 час 30 минутада манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абаһан 3-дахи УКРАИНСКА фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө, немецүүдэй танкова бүлэгые бута нэрьен һалгааха ябадалда хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной мартын 24, № 306.

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал КОНЕВТО

Фронтын штабай начальник Армиин генерал СОКОЛОВСКИДО

1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мүнөөдэр, мартын 24-дэ, Силезидэ Одерһоо баруугаар немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд болохо НЕЙССЕ ба ЛЕОБШЮТЦ гэдэг городуудые эзэлэн абаба.

НЕЙССЕ ба ЛЕОБШЮТЦ гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ГУСЕВ, генерал-лейтенант КОРОВНИКОВ, генерал-полковник КУРОЧКИН, генерал-лейтенант БУХОВЕЦ, генерал-майор КОВАЛЬЧУК, генерал-майор ГОНЧАРОВ, генерал-лейтенант НОВОСЕЛЬСКИЙ, генерал-майор ТРУБАЧЕВ, генерал-майор ШАРАБУРКО, полковник ЗИНОВЬВ, полковник ПЫПЫРЕВ, генерал-майор ГОВОРОВ, генерал-майор ЯСТРЕБОВ, полковник СУХАРЕВ, полковник ЕФИМЕНКО, генерал-майор ПОТАПЕНКО, полковник НИКАНОРОВ, полковник КУЧЕРЕНКО, полковник ПЕТРЕНКО, полковник КАЗАРИНОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; генерал-полковник ЛЕЛЮШЕНКО, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор УПМАН, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант БЕЛОВ, полковник КАРЕЦКИЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант КОРЧАГИН, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КУЗНЕЦОВ, подполковник КАРНЮШКИН гэгшэдэй танкистнууд; артиллериин генерал-лейтенант МИХАЛКИН, артиллериин генерал-майор ДОРОФЕЕВ, артиллериин генерал-майор МИНТЮКОВ, артиллериин генерал-майор КАБАТЧИКОВ, полковник КОЗУБЕНКО гэгшэдэй артиллеристнүүд; авиациин генерал-полковник КРАСОВСКИЙ, авиациин генерал-майор ПРОНИН, авиациин генерал-майор АРХАНГЕЛЬСКИЙ, авиациин генерал-лейтенант РЯЗАНОВ, авиациин генерал-майор ГОРЛАЧЕНКО, авиациин генерал-лейтенант УТИН, полковник НИКИШИН, полковник МАЧИН, полковник ЮЗЕЕВ гэгшэдэй лётчигууд; полковник ГРОМЦЕВ, полковник БУЛАХОВ, полковник ПОЛУЭКТОВ гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-майор ЯКОВЛЕВ, хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-майор НЕСТЕРОВ, полковник ШЕЛАМЫТОВ, полковник ОСТРЕНКО гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Нигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада, НЕЙССЕ ба ЛЕОБШЮТЦ гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд болон частьнуудые ордендуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 24-дэ, 22 час 30 минутада манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абаһан 1-дэхи Украинска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудай түлөө НЕЙССЕ ба ЛЕОБШЮТЦ гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон—байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной мартын 24. № 307.

Эстониин МТС-үүдэй директорнүүдэй курсиууд нээгдэбэ

Эстонско ССР-эй Наркомземэй дэргэдэ МТС-үүдэй директорнүүдэй курснууд хүдэлмэрөө эхилбэ. Машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэд агротехникын хүдэлмэринүүдые эмхидхэхэ тухай лекцинүүдые шагнанад.

Эндэ хүдөө ажалай эрхим һайн мэргэжэлтэн лекцинүүдые уншана.

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник ЗАХАРОВТА

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо орожо, БУДАПЕШТЬЭЭ баруугаар ВЭРТЭШ-ХЕДЬШЕГ гэдэг хадануудта немецүүдэй ехээр бүхэжүүлмэл хамгаалгын газарые һэтэ сохижо, ЕСТЕРГОМОЙ оршондо бүлэг немецкэ сэрэгүүдые бута сохёод, урагшаа 45 километр дабшаба.

Добтолгын ябаса дундуур тус фронтын сэрэгүүд ЕСТЕРГОМ, НЕСМЕЙ, ФЕЛЬШЕ-ГАЛЛА, ТАТА гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 200 гаран ондоо һуурин газарнуудые эзэлбэ.

Энэ байлдаануудай үедэ тус фронтын сэрэгүүд дайсанай 7.000 солдат болон офицернүүдые плендэ абажа, 250 танк ба самоходно ехэ буунуудые, 300 гаран ехэ буу болон олон тоото ондоо буу зэбсэг ба сэрэгэй зөөри үгы хэһэн ба булян абаһан байна.

Немецүүдэй хамгаалгын газарые һэтэ сохихын ба эдэ нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-лейтенант ПЕТРУШЕВСКИЙ, генерал майор БИРМАН, генерал-майор ШКОДУНОВИЧ, генерал-майор СОСЕДОВ, генерал-лейтенант БАХТИН, генерал майор ГРИГОРОВИЧ, генерал-лейтенант РУБАНЮК, полковник САГИТОВ, полковник ДЕРЗИЯН, генерал-майор МИЛЯЕВ, генерал-майор КАРАМЫШЕВ, генерал-майор ГОРБАЧЕВ, генерал-майор МАРГЕЛОВ, генерал-майор СОКОЛОВСКИЙ, полковник САЛЫЧЕВ, полковник ГУЩИН, полковник КОВТУН СТАНКЕВИЧ, полковник БАЛДЫНОВ, полковник АНДРЮКОВ, полковник СМИРНОВ, майор БЫСТРОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; контрадмирал ХОЛОСТЯКОВ, 1-дэхи рангын капитан СВЕРДЛОВ, 2-дохи рангын капитан ДЕРЖАВИН, 2-дохи рангын капитан АРЖАВКИН, майор ПАСМУРОВ гэгшэдэй Дунайска Сэрэгэй флотилиин корабльнууд ба частьнууд; артиллериин генерал-полковник ФОМИН, артиллериин генерал-майор ШМАКОВ, артиллериин генерал-майор АЛЕКСЕЕНКО, артиллериин генерал майор ПАВЛОВ, артиллериин генерал майор ИВАНОВ, артиллериин генерал-лейтенант ПЕТРОВ, полковник БОРИСОВ, полковник ПАВЛОВ, полковник АДАШЕВ, полковник МОТОВ, полковник САЛАНСКИЙ гэгшэдэй артиллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник КУРКИН, генерал-лейтенант СВИРИГОВ, полковник РУМЯНЦЕВ, полковник ЛЯЩЕНКО, полковник ТРОЦЕНКО, полковник КИРИЛЛОВ, полковник ОГНЕВ, подполковник КОРСЕЕВ, подполковник РОГАЧЕВ, подполковник ГОРДЕЕВ, подполковник РЫЖАНОВ, майор ЛОГИНОВ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник ГОРЮНОВ, авиациин генерал-лейтенант СЕЛЕЗНЕВ, авиациин генерал-лейтенант СТЕПИЧЕВ, авиациин генерал-лейтенант ПОДГОРНЫЙ, авиациин генерал-майор КАМАНИН, полковник ЧАНПАЛОВ, полковник РУБЬЭ, полковник СЕМЕНЕНКО, полковник САПРЫКИН, полковник КЛОБУКОВ, полковник ШУТЕЕВ, полковник ЧИЖИКОВ, полковник ТАРАНЕНКО, полковник ЮДАКОВ, подполковник ЕРЕМЕН гэгшэдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ЦИРЛИН, полковник ВЕТРОВ, полковник КОВАЛЕНКО, полковник МЯСНИКОВ, полковник КАЛИНИЧЕНКО, подполковник ЗИМЕНКО гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхээ-холбооной сэрэгүүдэй генерал лейтенант ЛЕОНОВ, полковник ЕГОРОВ, полковник ДАВЫДОВ, майор ВОЛЧКОВ, майор ПОПОВ, гүрэнэй аюулгүйе хамгаалгын полковник КАРПОВ гэгшэдэй хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтануудые тэмдэглэхын тулада, немецүүдэй хамгаалгын газарые һэтэ сохихо ба ЕСТЕРГОМ, НЕСМЕЙ ФЕЛЬШЕ-ГАЛЛА, ТАТА гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгараһан соединенинүүд болон частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 25-да 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол немецүүдэй хамгаалгын газарые һэтэ сохихын ба нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абаһан 2-дохи Украинска фронтын шэн габьяатай сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хорин дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Верховно Главнокомандалагшын Приказай үргэлжэлэл

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө немецүүдэй хамгаалгын газарые һэтэ сохихо ба ЕСТЕРГОМ, НЕСМЕЙ, ФЕЛЬШЕ-ГАЛЛА, ТАТА гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной мартын 25. № 308.

Хойто Осе[тиин] шэнэ зав[од] байгуулагд[аба]

Дзауджикау городто ... ажахуйлэбэриин база д... зайабарилха завод бай... хүдэлмэрилжэ эхилбэ. ...ска тракторнуудай дета... хэхэ шудхалгын цехүүд... рилнэ.

Тус завод машинно-... станцинуудта хэрэгтэй ... ган тухэригэй детальн... лэдхээд байна.

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

3-дахи Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал ВАСИЛЕВСКИДЭ

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник ПОКРОВСКИДО

3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мүнөөдэр мартын 25-да, КЕНИГСБЕРГЬЭЭ баруун-урдуур ФРИШ ГАФ тохойн эрье дээрэ немецүүдэй хамгаалгын газарай һүүлшын түшэг тулгууриин пункт болохо ХАЙЛИГЕНБАЙЛЬ городые эзэлэн абажа, тиихэ зуураа 7000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүдые плендэ абаба.

ХАЙЛИГЕНБАЙЛЬ городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ГОРБАТОВ, генерал-лейтенант ШАФРАНОВ, генерал-лейтенант ЛУЧИНСКИЙ, генерал-майор ШЕДРИН, генерал майор РОГАЧЕВСКИЙ, генерал-лейтенант ИВАШЕЧКИН, генерал-майор КНЯЗЬКОВ, генерал-майор КЛЕШНИН, генерал-майор БАТИЦКИЙ, генерал-лейтенант ИВАНОВ, генерал лейтенант УРБАНОВИЧ, генерал-майор НИКИТИН, генерал-майор БЕРЕСТОВ, генерал-майор САМОХВАЛОВ, генерал майор МИХАЛИЦИН, генерал-майор ХВОСТОВ, генерал майор МАЛЮКОВ, полковник ЛЕВИН, полковник БУЛАНОВ, полковник ДЕМИН, полковник ХАУСТОВИЧ полковник ШАЦКОВ, полковник РЫБАЛКО, полковник ПОПОВ, полковник БЯЗНИКОВЦЕВ, полковник ГРЕКОВ, полковник АБИЛОВ, полковник ТЕЛКОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-майор СЕМИН, артиллериин генерал майор ПЕТРОПАВЛОВСКИЙ, артиллериин генерал-майор КАРСАНОВ, артиллериин генерал-майор КОЛОТИЛОВ, полковник ФЕДОТОВ, полковник ДМИТРУК, подполковник ВЫБОРОВ, подполковник МОИСЕЕНКО, подполковник ВЛАСЕНКО, майор ШИЛОВ, полковник ЮСКОВИЧ, подполковник АФАНАСЬЕВ, подполковник ПОПОВ, полковник АЙРАПЕТОВ, подполковник КОРОЛЕВ, майор ЧЕБОТАРЕВ, полковник ПОПОВ, полковник СТАРЫНИН, полковник ЗЕЛЕНОВ, подполковник БАБИЧ гэгшэдэй артиллеристнүүд; полковник ЛУКАЧЕВ, полковник ОПАРИН, полковник БЕЛИК, полковник ЛОБАНОВ, подполковник ХУХРИН, майор КОТЛЯРОВ, полковник КУЛИКОВ, подполковник КРАПИВА, подполковник ЗИРКА, подполковник ПРОХОРЕНКО, полковник ОСИПОВ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник КРЮКИН, авиациин генерал-полковник ПАПИВИН, авиациин генерал-майор БЕЛОВ, ави[ациин] генерал-лейтенант ДАГАЕВ, пол[ковник] СКОК, авиациин генерал[-майор] ИВАНОВ, авиациин генера[л-майор] ШЕВЧЕНКО, полковник ХА[...]СКИЙ, подполковник ЗАК[...], полковник ПРУТКОВ, авиац[иин ге]нерал-майор МОЛОКОВ, по[...]ЧУЧЕВ, авиациин генерал-майо[р] ЧИПОРЕНКО, авиациин ге[нерал-]майор ЗАХАРОВ, полковник З[...], подполковник САЖНЕВ, пол[ковник] ШИНКАРЕНКО, полковник АНД[...], полковник КУЧМА, авиациин ге[нерал-]майор АЛЕКСАНДРОВ, полковн[ик ...]БЕДЕВ гэгшэдэй лётчигууд; ин[жене]нэ сэрэгүүдэй генерал майор Ж[...], полковник БОГДАНОВ, пол[ковник] ВОРОНЦОВ, полковник СЕВАС[ТЬЯ]НОВ гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхэ[э-хол]бооной сэрэгүүдэй генерал майор [...]ШИН, полковник БЕЛЫШЕВ, п[олков]ник ПЛОТКИН, подполковник [...]КОВ гэгшэдэй хэлхээ-холбоошод [шал]гаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтану[удые] тэмдэглэхын тулада, ХАЙЛИ[ГЕН]БАЙЛЬ городые эзэлэн абахын [түлөө] болоһон байлдаануудта үлэмжэ [ехээр] шалгараһан соединенинүүд болон ч[асть]нуудые орденуудаар шагнагдахаа[р та]биха.

Мүнөөдэр, мартын 25-да, 23 [часта] манай Эхэ ороной столица МО[СКВА] болбол ХАЙЛИГЕНБАЙЛЬ гор[одые] эзэлэн абаһан 3-дахи Белорусска [фрон]тын шэн габьяата сэрэгүүдтэ [...] хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан [...] дахин артиллериин буудалга [хэжэ] Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-м[эндэ] хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулга[нуу]дые хэһэнэй түлөө ХАЙЛИГЕНБА[ЙЛЬ] городые эзэлэн абахын түлөө байл[даа]нуудта хабаадалсаһан таанарай хүт[элжэ] байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН Х[ҮР]ГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлө[ө болон] бэеэ даанхай байхын түлөө бол[оһон] байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн ге[рой]нууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад ү[хэжэ] тонилог!

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

1945 оной мартын 25. № 309.

Советскэ Информбюроhоо

Мартын 24-эй оперативна мэдээн

Мартын 24-эй туршада **ДАНЦИГСКА** зугтэ 2-дохи **БЕЛОРУССКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, **ПРАУСТ** гэдэг городые ба **РОЗЕНБЕРГ, ЛАНГЕНАУ, ЦИПЛАУ, ГИШКАУ, РОТТМАННСДОРФ, ШТРАШИН, ИЕНКАУ, БАНКАУ, ХОХ-КЕЛЬПИН, ЛКАЙН-НЕЛЬПИН, ГОЛЬДКРУГ, ВИТТОМИН** гэдэг hуурин газарнуудые эзэлбэ. Мартын 23-да энэ оршондо тус фронтын сэрэгүүд 1.000 шахуу немецкэ солдат болон офицернүүдые плендэ абаба.

1-дэхи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мартын 24-дэ Силезидэ **ОДЕРhОО** баруугаар немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд болохо **НЕЙССЕ** ба **ЛЕОБШЮТЦ** гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн **ГИСМАНСДОРФ, МИТЛЕР-НОЙЛАНД, ХАЙДАУ, ЛИНДЕВИЗЕ, ШНЕЛЛЕВАЛЬДЕ** гэдэг hуурин газарнуудые эзэлбэ.

3-дахи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд **БУДАПЕШТhЭЭ** баруун-урдуур немецүүдэй 11 танкова дивизинүүдэй атакые сухарюулан соужо, хамгаалгын байлдаануудта тэдэнэй хүшэ буу-руулжа, тиигээд добтолгодо орожо немецүүдэй танкова бүлэгые бута сохёод фронт хударaa 100 гаран километр үргэнтэйгеэр, 70 километр урагшаа дабшаба.

Тус фронтын сэрэгүүд добтолгынгоо ябаса дундуур **СЕКЕШФЕХЕРВАР, МОР, ЗИРЕЗ, ВЕСПРЕМ, ЭНЬИНГ** гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 350 гаран ондоо hуурин газарнуудые тэдэнэй дунда **ВЕРТЕШКЕТХЕЛЬ, РЕДЕ, БАНОНЬСЕНТЛАСЛО, ЧЕСНЭК, МАРКО, СЕНТКИРАЛЬСАБАДЬЯ, БАЛАТОНАЛМАДЬ, БАЛАТОНКЕНЕШЕ** гэдэг томо hуурин газарнуудые эзэлбэ.

Тус фронтын сэрэгүүд эдэ байлдаануудта дайсанай 6.000 гаран солдат ба офицернүүдые плендэ абажа, 745 танк ба самоходно ехэ буу, 800 гаран ехэ буу, олон буу зэбсэг ба сэрэгэй зөөри үгы хэhэн ба буляан абаhан байна. Дайсан бэеэбол гансал алуулжа 70.000 гаран солдат ба офицернүүдээ гээгээ.

Дайсанай 11 танкова дивизинүүдэй тоодо баруун фронтhоо асарагдаhан СС-тнэй 6-дахи немецкэ танкова армиин составта ородог 4 танкова дивизи бута сохигдобо.

Мартын 23-да бүхы фронтнууд дээрэ 204 немецкэ танк болон самоходно ехэ буу гэмтээгдэhэн ба үгы хэгдэhэн байна. Агаарта болоhон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 107 самолёт унагаагдаба.

Мартын 25-ай оперативна мэдээн

3-дахи **БЕЛОРУССКА** фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ мартын 25-да **КЕНИГСБЕРГhЭЭ** баруун-урдуур **ФРИШ-ГАФ** заливай эрье дээрэ немецүүдэй хамгаалтын газартай hүүлшын түшэг тулгууриин пункт болохо **ХАЙЛИГЕНБАЙЛЬ** городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн **ПАРТАЙНЕН, РЕМЗЕГУТ, КАЙМКАЛЛЕН, РБЕГДЕН, ШТАЙНДОРФ, КАРБЕН, ПРЕЙСИШ БАНАУ, ШЕТТНИЕНЕН, ГЕРЛАКСДОРФ, ААРДЕ, ЛЕЙЗУНЕН, БЮСТЕРВАЛЬДЕ, РАУНЕНБЕРГ** гэдэг hуурин газарнуудые эзэлэн абаба. Энэ оршондо мартын 24 ба 25-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 9.000 гаран немецкэ солдат болон офицерые плендэ абажа 109 самолёт, 6 танк ба самоходно ехэ буу, 245 ехэ буу, 176 пулемёт, 3.330 автомашина, 69 хуягта транспортер буляан абаhан байна.

ГДАНЬСКА (ДАНЦИГСКА) зүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга даража **ГДАНЬСКА (ДАНЦИГ)** город шадарай **ОЛИВА** гэдэг газарые эзэлээд, **БОРГФЕЛЬД, КОВАЛЛ, КАРЧЕМКЕ, КЛАЙН КАТЦ ВИТТОМИН** гэдэг hуурин газарнуудые эзэлэн абаа. Энэ оршондо мартын 24-дэ манай сэрэгүүд 1.000 гаран немецкэ солдат болон офицерые плендэ абаба.

2-дохи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд добтолго хэжэ **БУДАПЕШТhЭЭ** баруугаар немецүүдэй ехээр бэхэжүүлhэн хүсэтэ хамгаалгын газарые сүмэ сохин **ВЕРТЭШХЕДЬШЭГ** городто орожо, **ЕСТЕРГОМЫН** оршондо немецкэ сэрэгүүдэй бүлэгые бута нэрьен hалгаажа 45 километр урагшаа дабшаа.

Добтолгынгоо ябаса дундуур тус фронтын сэрэгүүд **ЕСТЕРГОМ, НЕСМЕЙ, ФЕЛЬШЕ-ГАЛЛА, ТАТА** гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 200 гаран ондоо hуурин газарые тэдэнэй дунда **ТОКОД, ТАТ, БАЙОТ, ТАВАРОШ, ТАТАБАНЬЯ, ВАНХИДА, КЕРНЬЕ, ДУНААЛЬМАШ, МАСААЙ, МОЧА, КОЧ, СЕНД, ЧАСАР** гэдэг томо hуурин газарнуудые эзэлэн абаhан байна.

Эдэ байлдаануудай үедэ манай сэрэгүүд дайсанай 7.000 солдат болон офицерые плендэ абажа, 250 танк ба самоходно ехэ буу, 300 гаран ехэ буу, бусад олон буу зэбсэг ба сэрэгэй зөөри үгы хэhэн ба буляан абаhан байгаа.

БАЛАТОН нуурhаа хойгуур манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ **ВАРОШЛЕД** гэдэг город ба түмэр замай станциие эзэлээд, мүн тэрэшэлэн 50 гаран ондоо hуурин газарые, тэдэнэй дунда **ПАПАТЕСЕР, БАКОНЬКОППАНЬ, ТАПОЛЬЦАФЕ, БАКОНЬЯКО МАЛЬЯРПОЛАНЬ, СЕНТГАЯ, ТОТВАЖОНЬ, АЛЬБАТОН-ФЮРЕД, ФЮРДЕТЕЛЕП** гэдэг газарнуудые эзэлэн абаба.

Мартын 24-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 147 немецкэ танк ба самоходно ехэ буу үгы хэгдэhэн ба гэмтээгдэhэн байгаа. Агаарта болоhон байлдаануудта зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 63 самолёт унагаагдаа.

Манай авиаци Гданьска (Данциг) ба Пиллауда добтолго хэбэ

Мартын 25-ай hүни манай хүндэ бомбардировщигууд **Гданьска (Данциг)** ба **Пиллаудахи** дайсанай сэрэгэй объектнүүдтэ сохилто хэбэ.

Бомбодолтын эсэстэ Гданьска (Данциг) гэдэг портдо ба түмэр замай узелда ехэ хүсэтэй тэhэрэлгэнүүд хойшолонтой 50 гаран хэhэг түймэр гараа.

Пиллау портдо хоёр хэhэг түймэр ба томо томо тэhэрэлгэнүүд тэмдэглэгдэбэ.

ХОЁРДОХИ БЕЛОРУССКА ФРОНТ. Зүүн Пруссида манай сэрэгүүд эрэ буляагдан абтаhан немецкэ сэрэгэй техникэ. Б. Вельяшевай фото (ТАСС-эй фотохроника).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха гэбэл:

ЮhЭН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭhЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛhЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БУРХИНОВА Цырма Бурхиновнае—Курумканай аймагай Гарганай сомсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ВЫЛКОВА Любовь Прокопьевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ЕЛШИНА Екатерина Васильевнае—Курумканай аймагай Гарганай сомсоведэй «Октябрь» колхозой колхозница.
4. МИСЮРКЕЕВА Анна Ивановнае—Курумканай аймагай Гарганай сомоной «Ленинская искра» колхозой колхозница.
5. МАЙДАРОВА Бутыд Албажиевнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. РЕХОВСКАЯ Анастасия Дмитриевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ТЕЛЯТНИКОВА Аксинья Ивановнае—Курумканай аймагай Гарганай сомсоведэй «Красный пахарь»—колхозой колхозница.

НАЙМАН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭhЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛhЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АРХАРОВА Улита Ефимовнае—Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. АЛЬБАЖИЕВА Пылжит Шалановнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. БЫЛКОВА Федосия Ильиничнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница
4. ЕДОЗОЕВА Бальжима Пыремпиловнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. КУШЕЕВА Цэржима Дашиевнае—Курумканай аймагай Мургэнэй сомоной «Зориг» колхозой колхозница.
6. САНЖИЕВА Бута Дыгдеповнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ЯКОВЛЕВА Евгения Павловнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

ДОЛООН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭhЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛhЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БАДМАЕВА Цыпцырен Батуевнае—Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. БУДАЕВА Дашима Ранаевнае—Курумканай аймагай Баргаханай сомсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ГАГАРИНА Мария Захаровнае—Курумканай аймагай Гарганай сомсоведэй Сахули тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ЕДОШКИНА Цыремжид Едошкиновнае—Курумканай аймагай Баргаханай сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. Новожонова Мария Георгиевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. САНГАДИЕВА Гибема Бурхиновнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. СОТНЕВА Дулма Хорлановнае—Курумканай аймагай Баргаханай сомсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. ТОЛОСТЫХ Прасковья Павловнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

ЗУРГААН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭhЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛhЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АБРАМОВА Прасковья Павловнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БУДАЕВА Чимит Цыктоевнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. МИХАЙЛОВА Мария Прокопьевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. НОМШИЕВА Бунжит Цыреновнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ОЧИРОВА Цыбжит Шагжиновнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ПЛЕХОВА Анна Георгиевнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной Баргажанай сельпогой худэлмэришэн эхэнэр.
7. ЗАРИПОВА Вибинур Шакировнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
8. РАДНАЕВА Цыпилма Мудоновнае—Курумканай аймагай Харамодоной сомсоведэй Аргада тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. СУХОРДИНА Анасья Андреевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Елькино тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. СКАСЫРСКАЯ Пелагея Михайловнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Нестериха тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
11. ЦЫРЕНОВА Пэльжит Цыреновнае—Курумканай аймагай Баргаханай сомсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Үргэлжэлэлынь хожом гараха.

Комсомольско-залуушуулай фермэнүүд

Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Хорини аймаг соо адуу малаар олондо тоологдодог. Эндэхи малшадшье адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ ашаг олзыень арбиднахын түлөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилдэг байна.

Энэ колхозой хонинэй-товарна фермэ комсомольско-залуушуулай нэрэтэй болонхой. Фермые даагшаар комсомол басаган Нанзатова хүдэлмэрилдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ түс фермын хүдэлмэрилэгшэд хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэһэнэй болон түл абалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргөһэнэйнгөө ашаар «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолой ёһоор 19 хони хурьга нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Мүн энэшье жэлдэ түс фермынхид үбэлжэлгэ болон түл абалгые бараг үнгэргэжэ байха юм.

Тэрэшэлэн «Путь Сталина» колхозой хониной-товарна фермын дэргэдэхи комсомольско-залуушуулай гүүрт муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй ашаар энэ колхоз хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэлтээр аймаг соогоо түрүү ябадаг.

Красно-партизанска сельсоветэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг комсомолецууд болон залуушуул адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхын түлөө бүхы арганuудаа хэрэглэдэг юм.

Колхозно малажалай фермэ, гүүртнүүдээр комсомольско-залуушуулай фермэ, бригада, гүүрт эмхидхэхэ ябадал адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, тэрэнэй ашаг олзо арбиднахада хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай. Тиимэ тулада колхоз бүхэндэ комсомольско-залуушуулай малажалай фермэ, бригада, гүүрт, отара эмхидхэхэ ябадал зайлашагүй. Хүдөө нютагуудтахи комсомольско организаци бүхэн иимэ фермэ, бригада, гүүрт, отара эмхидхэхэ хэрэгтэ, илангаяа мүнөө малажалай эгээл харюусалгатай үедэ гол анхаралаа табиха уялгатай. **Г. БАНЗАРОВА.**

Хоёр фермын мүрысөөн

Бичурын аймагай Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозой малажалай фермын хүдэлмэрилэгшэд Улаан Армиин боецуудэй илалтата добтолгонуудта харюу болгон шэнэ түлнүүдээ хоролтогүйгөөр үсхэбэрилхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүлтадаа оролсонхой. МТФ-эйн хүдэлмэрилэгшэдтэй мүрысөһэн хониной-товарна фермынхид түрүү һуурини түлөө үрилдэн түл абалгаяа хоролгогүйгөөр үнгэргэжэ байна. Ахалагша хонишон Дулма Балданова 100 хониһоо 100 хурьга, Цыбелма Максарова 92 хурьга абажа энэ жэлдэ ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 5—6 хурьга абаха болобод.

Мүн һүнэй-товарна фермын түрүү һаалишад Цыренцу Балданова, Дулма Цыбикова гэгшэд даажа абаһан 17—17 үнеэдээ түрүүлжэ эхилэнхэй.

Хонидоо һайнаар үбэлжүүлбэ

Манай колхозой хониной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгэ, түл абалгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ уялгануудые абажа социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод түрүү һуури эзэлхын түлөө нэгэн хүн шэнгеэр тэмсөнэд. Фермын хонид шадал шэнээгээ барангүй үбэлэй түлэг хүйтэнийе дабажа гараа. Тэрэшэлэн фермын хүдэлмэрилэгшэд адуулга һайнаар эмхидхэжэ тэжээл зүбөөр гаргашалһанайнгаа ашаар 150 процент үбһэ арбилһан байна.

Түл абалга эртээнһээ эхилжэ хонидоо баранийнь шахуу түрүүлөө. Шэнэ гараһан 360 хурьганһаа нэгэшье хоролто болоогүй. Фермын түрүү хонишон Дари Батуева гэгшэ 110 эхэ хониноо 123 хурьга абаад, баранийнь бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байна. Тэрэшэлэн хонишод Должима Бардуева, Мыдыгма Цыренова гэгшэд түл абалга һайнаар эмхидхэнхэй.

Үбэлэй хүйтэн һарануудые гарза гайгүйгөөр дабажа гарабашье, манай хонишод хатуу хабарай бэрхэшээлнүүдые амгалан үнгэргэхэ али болохо хэмжээнүүдые абажа байна.

Хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб болон түл абалгые дүүргэжэ, тэдэнэрһээ абтаха ашаг олзыень арбиднахын түлөө мүрысэһэн манай хонишод түрүү зэргын түлөө иигэжэ тэмсэнэ.

Фермын хонишон бүхэн тусхай уялгануудые абажа социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-ей Совнаркомой тогтоолые бодотоор бэелүүлжэ, ажалай нэмэлтэ түлбэринүүдые абаха эрхэ олохын түлөө хормойгоо шуужа оролсонхой.

Ц. АЯНДУЕВ, Заиграйн аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Газараа утэгжүүлхын түлөө

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой члену уд газараа һайнаар утэгжүүлжэ үндэр ургаса хуряахын түлөө тарялан болон сабшалангайнгаа газар дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ, үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэри бараг һайнаар ябуулжа байна. Һүүлэй мэдээгээр энэ колхозой тарилгын, огородой болон сабшалангай газар дээрэ 5.000 шахуу шарга наг шэбхэ гаргагдаһан байха юм. Мүн 56 центнер үнэһэн, 23 центнер шубуунай аргал суглуулагдаа. Энэ артелиин эрэгтэй эмэгтэй бүхы члену уд хабарай полевой хүдэлмэрээ агротехническэ богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхээр түсэблөөд, бэлэдхэлэйнгээ бүхы хүдэлмэриие һаяар дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсонхой.

«1945 оной хүдөө-ажалай хүдэлмэриин түсэб тухай» СССР-эй болон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые үдэр бүриин хүтэлбэри болгон, баян ургасын түлөө энэ артелиинхид иимээр тэмсэнэ.

МТС-үүдээр ТРАКТ[...] ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА Т[...] БМАССР-эй НАРКОМЗЕМ[...] МЭДЭЭН

1945 оной мартын [...]

МТС-үүд	Жэлэй түсэбэй [...]
Хэжэнгын	100,
Ехэ-Кударын . .	100,
Саянтын	100,
Чесанын	100
Гашейн	100
Хонхолойн . . .	100,
Баргажанай . . .	97,
Кыренскэ	97,
Бага-Куналейн .	96,
Торейскэ	95,
Хоринн	95,
Тимлюйскэ . . .	94,
Иволгын	94,
Итанцын	94,
Суулгын	92,
Куйтунска . . .	92,
Закаменай	92,
Селендумын . . .	90,
Кабанскын . . .	90,
Сэлэнгын	88,
Удын	85
Эгэтын	85,
Сагаан-Усанай .	82,
Түнхэнэй	81,
Кяхтын	80,
Бичурын	80,
Ново-Брянска . .	80,
Үшөөтэйн	75,
Курбын	71,
Ехэ-Куналейн . .	70,
Окино-Ключевскэ	68,
Тарбагатайн . . .	57,
Жиримскэ	52,
Хамта	8[...]

Республикын түрүү МТ[...] трактор заһабарилха жэлэй [...] сэб амжалтатайгаар дүүр[...] бэлэн болоһоор үнинэй.

Гэбэшье, Жиримскэ, Тар[...]тайн, Окино-Ключевскэ, Ех[...]налейн, Курбын МТС-үүд за[...]рилга болошогүйгөөр нобшор[...]на.

Гүүдые ороондо оруулха—шухала зорилго

★ ★

А. БАЛДАЕВ, БМАССР-эй Наркомземэй адуу мори үсхэбэрилхэ Управлениин главна зоотехник.

★ ★

Адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ябадал ороонной кампани ямараар үнгэргэһэнһөө болохо байна. ВКП(б)-гэй ЦК болон СССР-ей СНК-гэй 1943 оной майн 12-ой тогтоол соо адуу мори үсхэбэрилхэ ябадалай хүтэлбэриие үндэһөөрынь һайжаруулан, гүүдые ороондо оруулха тушаа тусгаар анхарал табиха зорилго нютагай органуудай урда табигдаһан байха юм.

Гэбэшье, республикын газартаряалангай органууд колхозуудай адуу мори үсхэбэрилхэ хэрэгтэ хангалтагүй хүтэлбэри үгэжэ байна. Адуу мориной тоо толгой олошоруулагдахын оронда харин хорожо, гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй байһаниинь энэнэй гэршэ болоно.

Адуу мори үсхэбэрилхэ түсэбэй дүүргэгдээгүй ябадал аймагуудай газартаряалангай зүгһөө ороонной кампани үнгэргэхэ ябадалда хайша хэрэгээр хандаһанһаа болоно. Хэдэн олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ороонной кампаниие зүбөөр үнгэргэхэ ябадалые эмхидхээгүйһөө гадна, гүүдые ороондо оруулхада тон таарамжатай хабарай сагые хэрэглэдэггүй байха юм. Энээнһээ боложо 1944 ондо олон тоото гүүд ороондо оруулагдангүй һубайрһан байгаа. Аймагай газарай таһагууд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ороонной кампанида иимэ хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ 1944 ондо азарга болон гүүд тамир тэнхэй багатай байгаа һэн.

Үсөөн бэшэ колхозууд азарганuудаа ороонной кампаниин урда тээ, мүн ороонной үнгэргэгдэжэ байха үедэ хүндэ хүдэлмэридэ унажа байһан юм. Энээн дээрэһээ һайн үүлтэрэй олон тоото азарганууд ороондо ябаха шадалгүй болошоһон байгаа. Прибайкальска аймагай «Красный партизан» колхоз һайн үүлтэрэй хоёр азарга хэтэрхэй ехээр унажа үхүүлһэн байха юм.

Республикын олонхи колхозуудаар азарганuудай үрэ үгөхэ шанарынь шалгагдаагүй. Колхозно ороонной пунктнуудта һайн азарганuудые илгаха асуудал болон гүүдэй унагалха шанар шалгаха ябадал ехэ хангалтагүй. Заиграйн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо 1943 ондо һайн үүлтэрэй азаргада 17 гүүн табигдаһан аад, тэдэнэй нэгэниинишье 1944 ондо түрөөгүй байха юм. Тиигэбэшье энэдэ мүнөө болтор азарганuудайнь үрын шанар шалгагдаагүй байһаар. Мүн энэ аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз тарилгын үедэ азаргаараа газар хахалжа, аяар 6 гүүдээ ороондо оруулаагүй байгаа.

Ороонной пунктда гүүдые асараагүйн түлөө яла тохохо хэмжээнүүд абтанагүй. Прибайкальска аймагта жэлэй турша соо ороонной пунктда гүүдөө асараагүйн түлөө зүбхэн хоёр хүн яла түлэхэ болоһон аад, минил орхигдоһон байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ азаргада ороһон гүүдэй бүридхэл хүсэд хэгдээгүй байгаа. Олонхи колхозууд нэгэ азарга гүүд соо табижархиһаараа хизаарлаад бүхы гүүдээ ороондо ороһон тээшэ тоолоһон байба. Мүн нёдондо ороонной кампани ехээр хожомдожо эхилээ.

Гэбэшье, мүнөө жэлдэ нёдондоной энэ алдуунууд хаа-хаанагүй дабтагдажа байна. Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кухоренко гэгшэ һайн үүлтэрэй азаргые хүллэжэ гүйлгэһөөр шадалгүй туранхай болгожорхёо. «Улаан Субагта» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цырендоржиев гэгшэ һайн үүлтэрэй азарга нэгэ организацида өөрөө мэдээд үгөө.

1945 оной ороонной кампаниин үедэхи гол зорилгонууд гэхэдэ, үрэ түл үгэжэ шадаха бүхы гүүдые азаргада табиха, түрэхэ болохогүй бэетэй гүүд ороондо оруулагдаха ябадалһаа сүлөөлэгдэхэ болоно. Ороонной кампанида бэлэдхэхэ болон үнгэргэхэ үедэ түрэхэ болохын талаар дутамаг бэетэй гүүдые врачнуудта үзүүлхэ, азарганuудые ороондо орохо гүүдээр хангаха, азарганuудай үрэ үгөхэ шанарые шалгаха ябадал шухала. Мүн ороондо ороһон гүүдэй тоо бүридхэл зүбөөр ябуулха гээшэ зайлашагүй шухала байна.

Гүүдэй ороое һайнаар эмхидхэжэ хэдэн олон унага абадаг дүй дүршэлтэн манайда яһала олон. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермые даагша нүхэр Бутаков гэгшэ үрэ түл үгэжэ болохо 56 гүүнһээ 50 унага абажа хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо адуушан нүхэр Хубитуев 1944 ондо 100 гүүнһээ 92 унага абаба.

Ороонной кампаниин урда табигдаха зорилгонууд үрэ түл үгөхэ шадабаритай бүхы гүүдые азаргада табяад, түрэхэ болгохоһоо гадна, үлэмжэ томо бэетэй, хүдэлмэри хэхэ хүсэ шадабаритай адуу моридые абахын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно.

Манай республикын колхозууд СССР-ей Совнаркомой 1944 оной августын 7-ой тогтоолтой зохилдуулан колхозойнгоо хамтын [...]лаан дээрэ ямар янзын үүлт[...] адуу моринуудтай болохо яб[...]лаа өөһэдынгөө үзэмжөөр ш[...] олохо ёһотой. Иимэһээ энэ ж[...] ороонной кампаниин үедэ [...] мориной шанар дээшэлүү[...] ябадал дээрэ хэлэгдэһэн ү[...] байдалые гол болгохо байна. [...]хын түрүүндэ азарга шэлэн [...] хадаа ямар үүлтэрэй адуу [...]ридые үсхэхэ гэһэн түсэб[...] таарууулха хэрэгтэй.

Гүүндэ табиха азарганууд [...]нар болон дутуу дунда зүйл[...]дые мэдэжэ тодорхойлхо хүн[...] дээр шэлэгдэһэн байха зэрг[...] Шэлэгдэһэн азарга үүлтэ[...] шанарые һайшааһан нэгэ[...] шатын районно үүлтэрэй кни[...] эрилтэдэ зохилдохо ушар[...] Ороонной кампанида зорюула[...]һан азарганууд һайн тэжээл[...] хангагдаха байна. СССР-эй На[...]комземэй нормын ёһоор аза[...]нуудай ороондо бэлэдхэгдэ[...] байха, мүн ороонной үедэ таб[...] килограммаһаа доошо бэшэ к[...]центрат эдюулхэ ёһотой. Бү[...] ороонной үедэ азарга бүхэндэ 4 [...] центнер эвёс, 8—9 центн[...] һайн үбһэн хүртэхэ байна.

Һайнаар эдеэлүүлхэ ба зор[...]донь табижа ябуулха гэ[...] азаргые ороонной кампанида [...]бөөр бэлэдхэхэ шухала нүхэ[...] болохо юм.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23 АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отделов; партийной жизни и промышленности —7-89; сельского хозяйства—5-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-62 (2 зв.),

Н—00319. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.